

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 80 lir

TRST, nedelja, 6. junija 1971

Leto XXVII. Št. 132 (7920)

Po pogovoru s predsednikom dežele

V petek je predsednik dežele ne upravljal dr. Alfredo Berzanti sprejel delegacijo slovenske manjšine, kateri je zagotovil popolno podporo dežele in posredovanje pri predsedniku vlade Colombo, da sprejme slovenske predstavnike, kot so to zahtevali s svojim pismom od 3. decembra 1970. Ta uradna obveza predsednika dežele, kakor tudi vzhodje, v katerem se je vršil pogovor, pričajo da je bil storjen korak naprej v zvezi s sprejemom pri predsedniku vlade.

Kot že rečeno, je lanskega 3. decembra 27 slovenskih predstavnikov poslalo pismo predsedniku vlade Colombo in od takrat do danes na to pismo niso prejeli nobenega uradnega odgovora, niti ne formalnega zagotovila, da je predsednik pismo sprejel. Odgovori so prišli posredno. Tako je predsednik Colombo izjavil v parlamentu poslancu Skerku, da je pismo prejel v preučitev podtajniku predsedstva vlade Antonozzi. Tržaški prefekt Capellini pa je tik pred obiskom predsednika Tita v Italiji želel izmeti pogovor z nekaterimi podpisniki.

To pa je bilo tudi vse! Nerazumljivo je dosedanje zdržanje predsedstva vlade do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, pri čemer gre očito za odraz dosedanje slabe politične volje do reševanja vprašanj slovenske narodnostne skupnosti. V preteklosti smo pogosto čuli izgovore, da bi v Rimu želeli rešiti naše stvari in da zavira Trst, sedaj pa se je položaj spremenil in opažamo več dobre volje pri lokalnih dejavnostih, ustavlja pa se v Rimu, zaradi pomanjkanja ustreznih pozitivnih pravnih norm. Sprejem in jasne besede predsednika dežele Berzantija to še potrjujejo.

Prav zaradi tega je prišlo do enotne akcije vseh Slovencev s podpisom spomenice predsedniku Colombo, v kateri v bistvu zahtevamo globalno zakonsko rešitev naših vprašanj. Lani so vse organizacije in stranke, ki vključujejo Slovence, dogovorile, da enotno zahtevajo ukinitev vsi vedno obstoječih fašističnih zakonov in sprejetje vseh tistih pozitivnih določil, s katerimi se mora vsestransko urediti položaj slovenske narodnostne skupnosti in s tem omogočiti njen nemoten razvoj.

V tej zvezi bo deželna uprava prav gotovo morala prejeti ustrezna pooblastila, saj je njena dejavnost glede teh vprašanj nujna in logična. Prav tako pa lahko tudi v tej zvezi ugotovimo, da dežela dosedaj v okviru svojih — pa čeprav omejenih — pristojnosti ni naredila mnogo in da tokrat morda tudi prvič napovedujejo, da bo dežela v Rimu posredovala v korist Slovencev. Očitno se ne sme razlagati člen 3 deželne statute pravno - suženjsko, temveč gre za njegovo politično vsebino, ki je bistvena. Poleg tega so takrat podpisniki spomenice zahtevali, da nato lokalne ustanove v okviru svojih pristojnosti izvedejo omejena zakonska določila. Pomembna je tudi zahteva, da mora biti v vseh fazah priprav in uresničevanja zahtev slovenska manjšina aktivno prisotna. Kočno je v pismu navedena tudi zahteva, da je potrebna takojšnja razprava o zakonskih osnutkih, ki so bili predloženi parlamentu za rešitev vprašanj naše narodnostne skupnosti.

Kot je razvidno iz tega zelo zgoščene povzetka naših zahtev, ne gre za stvari, ki jih z malo dobre politične volje ne bi lahko v

krajšem času uredili. To je zrečno priznal tudi Berzanti, ko je uvodoma slovenskim predstavnikom dejal, da upošteva njih resnost — in nadalje, da je mnenja, da je pot, ki smo jo ubrali s spomenico, najbolj pravilna — ter končno izraz njegovega prepričanja, da bodo želje naše narodnostne skupnosti naletele na ugoden sprejem zaradi spremenjenega notranjega in mednarodnega položaja.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Okoliščine so torej take, da lahko pričakujemo stvaren korak naprej, da bomo prešli od besed k dejanjem in da se bodo rešila vsa števila, žal, preštevila odprta vprašanja v odnosu do Slovencev, ki živimo v Italiji.

Slovenska delegacija pri dr. Berzantiju

Predstavniki podpisnikov spomenice med petkovim razgovorom s predsednikom dežele Alfredom Berzantijem. Razgovor je prisostvoval tudi deželni odbornik Nereo Stopper.

POLEMKA TUDI MED GOVORNIKI STRANK LEVEGA CENTRA

Ostra volilna kampanja v zvezi z upravnimi volitvami 13. junija

De Martino o naprednejših ravnovesjih in nujnosti reform - Colombo o svobodi in državni avtoriteti

RIM, 5. — Jutri bo zadnja volilna nedelja pred delnimi upravnimi volitvami, ki bodo zajele šest milijonov volivcev in ko bodo izvolili nov deželni svet. Sicilije, pokrajinska sveta Rima in Foggie ter skupno 158 občinskih svetov, med katerimi tudi pet občinskih svetov glavnih mest pokrajin in med njima Genova in Rima. Volilna kampanja je izredno ostra in to mnogo bolj zagrižena, kot bi izhajalo iz neposrednega pomena upravnih volitev. Treba pa je seveda upoštevati splošni politični položaj, ko se vrši ostra bitka za ali proti reformam, po drugi pa da so to zadnje volitve pred izvolitvijo predsednika republike poiznati letos in ko se že vršijo veliki manevri v tej zvezi.

Podpredsednik vlade De Martino je danes govoril v Palermu in je dejal, da bodo lahko imele volitve 13. junija poseben politični pomen, čeprav gre izključno za upravne volitve, saj lahko iz teh volitev jasno izhaja podpora politiki reform in poraz desničarskih sil. To bi omogočilo da se zaključijo prvo razdobje politične reform, ki so nujne, da se ustvari moderno socialno okolje in

ko je treba pričeti z drugo fazo reform, ki se nanaša na premostitve razlik in to med Severom in Jugom, mestom in podeželjem ter med različnimi državljani.

Zaradi tega se je De Martino zavzel za nova naprednejša ravnovesja, ki naj omogočijo razvoj in novo razdelitev narodnega dohodka, ko je treba zmanjšati deleže, ki grejo za nediskriminirano zasebno potrošnjo in je treba povečati kolektivno potrošnjo, predvsem pa ukiniti vse spekulacije in parazitske dohodeke.

Zaradi tega mora politika reform sloneti na sodelovanju vseh produktivnih sil, pa naj gre za delavski razred ali za srednje sloje, ki se skupno bore proti onim, ki uživajo parazitske dohodeke, katere mora skupnost plačevati in ki skupnosti ničesar ne prispevajo.

De Martino je zaključil, da te skupine podpirajo desničarsko ofenzivo, ki izkorišča vsa sredstva: nered, nasilje in demagoško propagando in ki skuša prikazati neofašizem za varuha javnega reda in varuha male zasebne lastnine, ki je nihče ne ogroža in katero v resnici ogroža samo ogroženi

financi in monopolistični kapital. Te skupine in njih politična predstavnika je treba poraziti, saj je to pogoj za nove socialne in civilizacijske uspehe.

Predsednik vlade Colombo pa se je udeležil proslave 157. obletnice ustanovitve korpusa karabinerjev. Ob tej priložnosti je imel kratek govor, v katerem je ugotovil, da demokratska država ne bi bila takšna, če bi se odpovedala svobodi, toda tudi svoboda izgublja svoje ravnotežje, če ne priznava avtoritete. Kot ni svobode brez pristanka in razprave, tako tudi ni svobode brez priznanja avtoritete države in zakona.

Colombo je nadaljeval, da Italija preživlja delikatno razdobje, ki ga pogujejo socialne in gospodarske spremembe, ki jih preživljamo. Te spremembe povzročajo odgovor in včasih tudi nasilje. Država mora odgovoriti na te reakcije, pri čemer ne gre za represijo temveč za obrambo svobode.

V Milanu je Riccardo Lombardi dejal, da je odveč socialdemokratska zahteva po »razčiščenju« takoj po volitvah med strankami levega centra. Razčiščenje se v vladi, ki ni več izvršni organ in izraz parlamenta, temveč je postala organ, v katerem prihajajo na dan sporna stališča. Lombardi je mnenja, da je levi center zgodovinsko zaostal in da ni več tako pomembno, če je PSI v vladi ali ni, temveč je pomembnejša povezava s sindikati in tudi s KPI, saj se reforme sestavljajo in izvajajo na osnovi dialektičnega odnosa med PSI in KPI.

Socialdemokrat Cariglia je govoril v Catanii in je dejal, da ne izhaja iz stvari nujnost sporazuma s KPI. »Stvari« so po njegovem položaj v državi, perspektive napredka in volja italijanskega ljudstva, da se utrdi in poizvede povezava levega centra. Cariglia je obtožil PSI, da je sedaj že jetnik nefrontistične spirale in da se ne bo ničesar spremenilo, če se uvede »naprednejše ravnovesje«, ki naj pomeni vlado med KD in PSI, kot si to želi tudi del KD, saj bi taka vlada lahko obstajala samo z odločno podporo KPI. Cariglia je zaključil z željo, da se okrepi levi center.

Pogajanja o turizmu med Romunijo in SFRJ

BEOGRAD, 5. — Drugo zasedanje mešane jugoslovanske - romunske komisije za turizem se je končalo danes v Beogradu s podpisom protokola, v katerem se ugotavlja velike možnosti za razvoj turističnega sodelovanja med obema državama in se priporoča širšo poslovno sodelovanje. Dogovorjeno je bilo, da se zastopniki turističnih organizacij obeh držav oktobra letos sestanejo v Jugoslaviji in da turistične organizacije obeh držav povečajo turistično propagando. Delegaciji obeh držav sta se nadalje sporazumeli, da pripravita pristojnim organom obeh vlad, da poenostavijo mejne formalnosti.

Lunohod se spet premika

MOSKVA, 5. — Lunohod, sovjetsko lunarno vozilo, ki se nahaja na Luni od 17. novembra, se je spet začel premikati. Tehniki so z Zemlje aktivirali sončne baterije in temperatura v notranjosti je sedaj 20 stopinj, zračni tlak pa 753 mm Hg.

NEW YORK, 5. — Ameriški vojski tehniki so popravili pet marinarja 9, ki potuje proti Marsu. Prižigali so mu motor za približno 5 sekund in pol.

SOVJETSKI KOMENTARJI O ZASEDANJU ATLANTSKE ZVEZE

Negativne ocene odgovora NATO na predloge Brežnjeva

Član osrednjega vodstva KPI Segre je izjavil, da je konferenca o evropski varnosti danes najbolj pereče vprašanje

MOSKVA, 5. — Moskovski časopisi objavljajo danes obširne komentarje iz Lizbone o sklepih zasedanja zunanjih ministrov NATO. Sovjetski časopisi poudarjajo, da se udeleženci zasedanja še vedno sklicujejo na oboroževalno tekmo in da sabotirajo sovjetske miroljubne predloge. Moskvska »Pravda« poudarja, da se večina držav članic NATO uporno oklepa starih oblik, ki nimajo nič skupnega s stvarnim stremljenjem po odstranitvi napetosti in vzpostavitvi sodelovanja med državami z različnim družbenim redom. »Pravda« v bistvu ugotavlja, da se večina držav NATO še vedno zavzema za pogajanja pod pritiskom sile.

»Izvestija« pa obžalujejo, da članice NATO na zasedanju v Lizboni niso imele dovolj poslušna in niso znale pravilno oceniti so-

vjetskega predloga o zmanjšanju oborožitve in oboroženih sil v Evropi, ki ga je dal Brežnev v svojem govoru v Tbilisu.

Potem ko »Izvestija« ugotavlja, da so v Lizboni sicer je nekaj odgovorili, da pa je bil ta odgovor nepopoln, poudarjajo: Nihče ni jasno načel tega vprašanja, kljub temu pa je zasedanje pokazalo, da nameravajo načeti to vprašanje na drugačen način. Iz poročil Rogersa, Douglasa, Homeja in portugalskega predstavnika ni razviden samo zlagan skepticizem, temveč tudi neposreden poziv, da se okrepi oborožitev.

Nato »Izvestija« ugotavlja, da Washington in njegovi zavezniki še vedno gledajo na Evropo in na njene sodobne probleme skozi »daljnogled NATO«. Pri tem moskovski časopis opozarja, da bodo morale države atlantske zveze vedno bolj upoštevati dogodke, ki se razvijajo na našem kontinentu in v sami atlantski organizaciji.

Podobno je komentirala zasedanje NATO v Lizboni tudi sovjetska tiskovna agencija »TASS«, ki v zaključku poudarja, da so na zasedanju sklenili, da bodo letos priredili še eno srečanje predstavnikov članic NATO, na katerem bodo ponovno obravnavali to vprašanje in šele nato dali pobudo za takolimenovane »poizvedovalne stiske« da ugotovijo sovjetsko razpoložljivost.

Moskovski časopisi posebej obravnavajo stališče francoskega zunanjega ministra Schumann in pravijo, da je tudi v Lizboni potrdil pozitivno stališče Francije, da je treba sklicati splošno evropsko posvetovanje o varnosti brez vztrajanja na razne predhodne pogoje.

Po drugi strani pa iz Lizbone poročajo, da je ameriški zunanji minister Rogers z zadovoljstvom ugotovil, da nikoli v zgodovini ministrski svet NATO ni tako hitro odobril zaključnega sporočila. Politični opazovalci v portugalskem glavnem mestu pa menijo, da če bodo večstranski pogovori med Vzhodom in Zahodom prilihi do konkretnega zaključka, bodo ZDA nujno zmanjšale svoje obveznosti v Evropi. V pričakovanju takšnega razvoja dozdokoj v prihodnosti, menijo opazovalci, ZDA po drugi strani vztrajajo, da se morajo evropske članice NATO obvezati, da bodo okrepile na lastno pest atlantsko zvezo.

Član osrednjega vodstva KPI Sergio Segre, ki odgovarja za znanje zadeve, je tako le komentiral zasedanje NATO v Lizboni: »Zasedanje atlantskega sveta je moralo vzeti na znanje pritisk evropskih narodov za popuščanje napetosti, varnost in zmanjšanje oborožitve na našem kontinentu, kakor tudi resne predloge, ki so jih v tem pogledu dale Sovjetska

zveza in ostale socialistične države. Sedaj bo treba videti, s kakšno doslednostjo in s kakšnimi dejanskimi nameni bodo presli iz napovedanih izjav do dialoga in konkretnih dogovorov.

Konferenca o evropski varnosti je danes najbolj pereče vprašanje. Za uresničitev konference pa bo potrebna nemehna navzočnost naprednih političnih sil, kakor tudi njihova skupna pobuda, v okviru avtonomije o medsebojnih stališčih.

Segre je zaključil svoje izjavo z ugotovitvijo, da je zelo hudo in negativno, da italijanska vlada na zasedanju v Lizboni ni ločila svojih odgovornosti od strahovite kolonialne vojne portugalskega režima in ni čutila potrebe, da načne vprašanje nevdržljivosti udeležbe v NATO režimov fašistične diktature.

Čuenlajeva poslanica ob obletnici ZRV

PEKING, 5. — Kitajski premier Čuenlaj je ob drugi obletnici ustanovitve začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama čestil predsedniku CK južnovietnamske osvobodilne fronte in predsedniku začasne vlade Južnega Vietnama. V svoji čestitki je ponovil, da je kitajsko ljudstvo pripravljeno podpirati borbo vietnamskega ljudstva proti napadalcu. Čuenlaj v svoji čestitki poudarja, da sta kitajsko in vietnamsko ljudstvo sodelovali in ki se skupno borita. Čuenlaj izraža prepričanje, da bo v tej borbi zmagoval vietnamsko ljudstvo in drugi narod Indokitajskega

Pomočnik zunanjega ministra SZ v Londonu

LONDON, 5. — Danes je prisel v Veliko Britanijo pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Semjon Carapkin, ki bo imel vrsto razgovorov s funkcionarji zunanje ministrstva v zvezi z zmanjšanjem oborožitve v Evropi. Carapkin je pred časom obravnaval isto vprašanje, ko je obiskal Norveško in Dansko. Britanski zunanji minister je skušal opravičiti ta obisk, češ da gre za zasebni obisk. V diplomatskih krogih pa menijo, da gre za prvo preučevanje položaja po zasedanju sveta NATO in po sprejemu sklepov o oborožitvi.

Tridesetletnica ustanovitve jugoslovanske ljudske armade

BEOGRAD, 5. — 30-letnica vstaje in ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade bo letos obeležena z velikimi manevri oboroženih sil Jugoslavije. V manevrih bodo, po vseh iz držav tajništva za narodno obrambo, sodelovali enote Jugoslovanske ljudske armade, teritorialne obrambe, civilne zaštite in druge enote splošne ljudske obrambe. Manevri bodo med drugim služili za preverjanje učinkovitosti sistema splošne ljudske obrambe.

Finsko-jugoslovanska pogodba o sodelovanju

HELSINKI, 5. — Finski minister za zunanjo trgovino Olavi Matila in zvezni tajnik za zunanjo trgovino Jugoslavije Muhamed Hadžić sta danes v Helsinkih podpisala pogodbo o gospodarsko - industrijskem in tehničnem sodelovanju med obema državama. S pogodbo je bila med drugim ustanovljena tudi mešana jugoslovansko - finska komisija, ki bo spremljala uresničevanje sporazuma, ki predvideva stalni napredek trgovinske izmenjave in ostalih oblik gospodarskega sodelovanja, in iskala pota za napredek gospodarskega sodelovanja. Poleg razgovorov z ministrom Matilom in drugimi osebami, so se člani jugoslovanske delegacije sestali z zastopniki finskega gospodarskega življenja in obiskali več finskih gospodarskih organizacij. V razgovorih, ki so potekali v prisrčnem in prijateljskem ozračju, so finski zastopniki pokazali zanimanje za gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo. Muhamed Hadžić je povabil finskega ministra Matila, da obišče Jugoslavijo.

PEKING, 5. — Romunska državna partijska delegacija, ki je pod vodstvom Nikole Ceausescu na obisku v LR Kitajski, je od petkovnega dneva na obisk nekaterih krajev južne Kitajske.

ZA REŠITEV BLIŽNJEVZHODNE KRIZE

Stiki diplomacije ZAR z vladami zahodne Evrope

Agencija MEN ob 4. obletnici izbruha šestdnevne vojne

KAIRO, 5. — Egiptovska vlada je vzpostavila stike z zunanjimi ministri nekaterih zahodnoevropskih držav, članic NATO, da bi jim obrazložila svoje stališče glede rešitve bližnjevzhodne krize. Kot poroča kairski list »Al Ahram«, sta se veleposlanika Italije in Velike Britanije sestala v preteklih dneh s predstavnikmi egiptovske vlade. Italijanski veleposlanik je v petek odpoval v Rim na posvetovanju. V okviru teh stikov so danes napovedali, da bo belgijski zunanji minister Pierre Harmel dopotoval 16. junija v Kairo, na povabilo egiptovskega zunanjega ministra Mahmuda Riada.

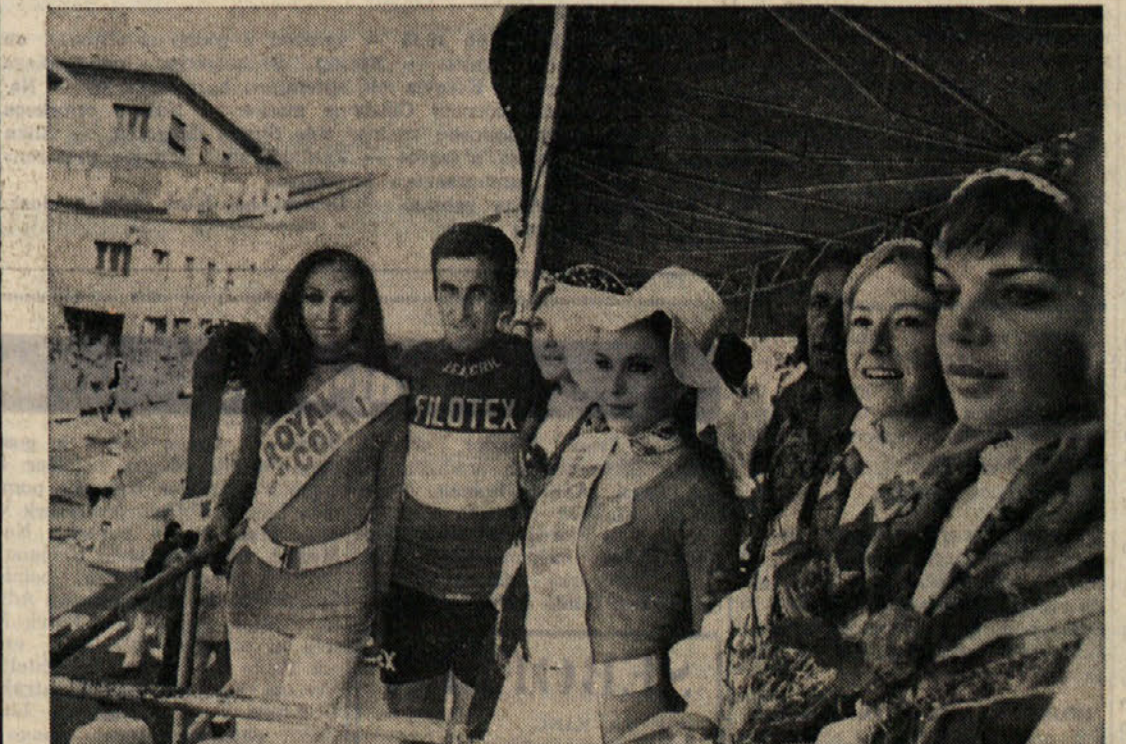
Poleg teh diplomatskih stikov za mirno rešitev spora na mejah v Kairo v petek tudi možnost nadaljevanja vojne z Izraelom. V tej zvezi je značilno pisanje agencije MEN ob četrti obletnici izbruha vojne med Arabci in Izraelom: agencija poudarja, da se je v teh štirih letih vojaška moč ZAR znatno okrepila. »Bodočnost bo svetu dokazala — piše med drugim agencija — da bo egiptovska vojska s pomočjo ljudstva prej ali slej dosegla končno zmago, da bodo, ne glede na žrtve, odpravljene vse posledice agresije in da bo postala egiptovska zemlja pokopališče za vse invazorje.

ne glede na sile, ki jih podpirajo.

V ZAR se tudi nadaljuje preiskava o poskusu državnega udara proti predsedniku Sadatu. Ta je danes s posebnim odlokom imenoval Mustafa Abuzeida Fahmija za glavnega prokuratorja z nalogo, da preveri politične aspekte zaroje v političnem vodstvu države. Kot poroča agencija MEN, ima Fahmi štirinajst ministrov, ki so mu podelili politično odgovornost. Danes se je medtem začelo zaslišanje poglavitnih osebnosti, ki so bile vpletene v zarojo, med katerimi so bivši ministri in voditelji Arabske socialistične unije. V preteklih dneh se je namreč zaključilo zaslišanje prič in strankskih figur zaroje: sodniki so zaslišali kakih tisoč oseb, od katerih so večino po zaslišanju izpustili na svobodo.

Četrta obletnica šestdnevne vojne je sovpadla z okrepitvijo javnosti palestinskih komandosov. Kot je sporočil glasnik generalnega poveljstva sil palestinske revolucije v Bejrutu, so gverilci ubili danes štiri izraelske vojaške, ki so padli v zasedo na cesti med Jerihom in Ajujo v Cisjordaniji. Vojake, ki so se peljali na kamionu, so Palestinci napadli z avtomatskim orožjem in mino meti. Fedajini niso imeli izgub.

Kolesarji »Gira« v Ljubljani

Dolg in gost špalar občinstva, ki se je neprekinjeno vil iz središča Gorice v središče Nove Gorice; v Gabrijelovi ulici italijanske zastave, na Erjavčevem drevercu jugoslovanske; tisoči navdušenih ljudi, ki so s športnimi srci sprejeli pisano karavano ter jo pri srčno pozdravili: takšni so se »giri« včeraj predstavili naši kraji in ljudje.

Številno občinstvo so prevevali enaki športni občutki, pa naj je podpravljaljo športnike na italijanski ali pa na jugoslovanski strani te dolge afeje, ki povezuje očrti

obeh Goric. Sodelovanje omejenih organov, športno vzhujše in za resne velika manifestacija, vse je simboliziralo napore ljudi, ki hočejo dobro našim krajem.

Tam, kjer je se pred nekaj dnevi bila zaključena meja, tam se včeraj dirkali sploh niso ovedli, kdaj so bili čez.

Kvečjemu jih je na to opozoril napis »Dobrodošli v Jugoslavijo« tar novo spremeno mercedosov in ropot helikopterja slovenske milice, ki je kolesarje prevzela iz rok tukajšnjih spremnjevalcev. »Giro« je včeraj za dve uri ou-

prl mejo na tist... kraju, kjer je bilo boja že letos za stalno odprli za omejno prebivalstvo. Tako ima včerajšnja mednarodna športna manifestacija poleg širokega potrdila o dobrem sosedstvu tudi to lastnost, da je po domala 24 letih odprla najprikladnejšo krajčnico med obema Goricama in njunimi prebivalci. (Na sliki je zmagovalček etape Bibione - Ljubljana Franc Bitossi, ki je na slavnosti tribuni v družbi lepih ljubljanskih deklet.)

(Foto Edi Selhaus)

Kozmos 426

MOSKVA, 5. — V Sovjetski zvezi so izstrelili 426. kozmos, katerega naloga je nadaljevanje raziskavami v okviru sovjetskega vesoljskega programa. Satelitov apogej je pri 2.012 km, perigej pa pri 394 km. Njegov tir je naklinalen za 74 stopinj na ekvator.

ŠE NEKAJ MOŽNOSTI UPORABE LASERJA

Svetloba kot komunikacijsko sredstvo

O možnosti 100 milijonov televizijskih kanalov - Nova frekvenčna območja
Fantastične možnosti - Uporaba laserja za tridimenzionalno fotografiranje

II.
Svetloba je od nekdaj mikala raziskovalce, ki se ukvarjajo s komunikacijami. Vsako poročilo, pa naj bo v obliki znakov, glasu ali slike, je mogoče prenašati na razdaljo le s pomočjo elektromagnetnih valov. Danes se elektromagnetno valovanje vodi na razdalje v posebnih kablilih ali pa oddaja brezžično z mikrovvalovi. Na ta način potujejo skoraj vsi informativni kanali. Ti sistemi komunikacij so se odlično obnesli in sedaj popolnoma ustrezajo svojemu namenu. Zakaj potem svetloba?

Odgovor nam daje osnovno pravilo, na katerem temelji vsa teorija informacij. Po tem pravilu namreč lahko elektromagnetno valovanje prenese toliko več informativnih kanalov, kolikor višja je njegova frekvenca. Vsako sporočilo, ki ga naložimo na to tako imenovano

«noseče valovanje», zavzame določeno število valov (kakršnokoli informacijo seveda premorenimo v elektronski signal zavzel večje število valov, kakor pa telefonski kanal (približno tisočkrat več). Čim več valov bomo torej imeli na razpolago (v časovni enoti), toliko več vsakovrstnih sporočil bomo lahko oddajali.

Toda veliko število valov pomeni majhno valovno dolžino, ali, kar je isto, visoko frekvenco. Vsako elektromagnetno valovanje v zraku postopoma slabi, ker se njegova energija iz raznih vzrokov pretvarja v toploto. Valovi se torej lahko širijo le do določenih razdalj. Spre-

jeti signal pa ne sme biti prešibek, če hočemo razbrati njegovo informativno vsebino. V prenašanju poročil na velike razdalje je treba zato elektromagnetno valovanje ojačevati v posebnih postajah, ki so razporejene v primernih razdaljnih intervalih. Ker je število potrebnih ojačevalnih postaj isto, pa naj se istočasno oddaja 10 ali 1000 telefonskih kanalov, in ker so naprave v teh postajah zelo drage, je iz ekonomskih razlogov primerno, da se na noseni val nakopiči čim več kanalov.

V tem pogledu je svetloba zelo primerno komunikacijsko sredstvo, ker daje na razpolago nova frekvenčna območja, ki so deset do stotisočkrat obsejnija od najvišjih danes uporabljenih frekvenc. Svetloba je mogoče oddajati istočasno približno 100 milijonov televizijskih kanalov, ali tisočkrat več telefonskih pogovorov. To so fantastične možnosti, po katerih se sicer danes še ne čuti potreba, vendar se bo povpraševanje po vedno številnejših informativnih kanalih v bližnji prihodnosti večalo z vrstoglavo naglico. Navaden telefon bo zamenjal videotelefon, časopis nam bo tiskal kar doma poseben sprejemnik, in to večkrat na dan. Vsak televizor bo povezan s posebnimi kinotekami, ki bodo pravzaprav velika skladišča vnaprej registriranih videokaset, med katerimi si bomo lahko izbirali poljuben program. Niti gospodinjstvom ne bo treba več na trg. Povezane bodo s sliko in glasom z velikimi supermarketi, kjer bodo lahko kupovali kar po televizijski zvezi. Vsakdo se bo lahko povezal z računskim centrom (posejani bodo precej na gostu), kjer mu bo elektronski računalnik dal vse zaželeno informacijo - od sestavljanja dnevnega jedilnika do rešitve najzanimivejših matematičnih operacij. Zato pa bo treba veliko novih zvez, ker obstoječi komunikacijski vodi komaj zadostajo današnjim potrebam. Razumljivo je, da je svetloba v tem pogledu poseben mikavna.

Z iznajdbo laserja je bil storjen velik korak naprej. Med vsemi svetilnicami laser svetlobo, ki je najbolj podobna monokromatični, to je elektromagnetnemu valovanju s konstantno frekvenco. Laser torej lahko služi kot oscilator, se pravi kot generator visokofrekvenčnega valovanja, podobno kakor se bolj poznani radijski valovi proizvajajo z elektroni in vse bolj pogosto s tranzistorji. Žal je zemeljska atmosfera posebno neustojljiva s svetlobnimi žarki. Tudi zelo direktni laserski žarki utrpijo že na kratkih zvezah (največ 2 do 3 km) velike energijske izgube zaradi absorpcije; dež, megla ali sneg pa lahko zvezo povsem prekinajo. Znanstveniki, ki se s temi problemi veliko ukvarjajo (saj jih bo treba rešiti preden se večje potrebe sploh pojavijo), predvidevajo, da se bodo laserski žarki prenašali na velike razdalje v posebnih vodih, napolnjenih s plinom, za katere razdalje v mestnem območju pa bodo uporabljali zelo pripravnega optičnega vlakna. Razumljivo je, da bo do tega prišlo šele ko bo potreba po teh ogromnih zmogljivostih, ki jih omogoča laser, postala res naloga. Predvsem pa bo morala postati razvojna tehnologija na optičnem področju tudi ekonomsko kompetitivna. V vsoljuju (kjer ni absorpcije in zato odpade veliko problemov) bo prišlo veliko prej do neomejene uporabe laserja n. pr. za izmenjavanje sporočil med vesoljskimi ladjami in medplanetarnimi postajami, za merjenje razdalj in hitrosti umetnih satelitov. Prav gotovo se še vsi spominjajo, da so prvi vesoljski poslati na Luni laserski seizmograf, ki signalizira morebitne potresne sunki. Laserski žarek je v brezračnem prostoru tako intenziven, da je s prostim očesom videti na razdalje, ki jih svetloba prepotuje približno v petih tednih.

Holografija: tridimenzionalna fotografija

Holografija nedvomno spada med najzanimivejše laserske aplikacije v optiki. To je postopek, po katerem fotografska plošča ne registrira slike zaželenega predmeta, temveč je izpostavljena svetlobnim žarkom, ki se od predmeta odbijejo. Holografska tehnika temelji na razcepitvi laserskega žarka v dva snopa: enega usmerimo na predmet, drugega pa naravnost na fotografsko ploščo, kjer se križa (interferira) z žarki, ki so se odbili od predmeta samega. Rezultat tega križnega sevanja, ki se kaže na izpostavljeni plošči, je interferenčna slika in jo imenujemo hologram. Ta ustreza negativu običajnih fotografij, vendar se od njega močno razlikuje. Na hologramu ni mogoče niti približno slediti oblik registriranega predmeta, temveč samo mrežasto križanje svetlejših in temnejših koncentričnih kolobarjev, ki so posledica interferenčne obeh žarkov. Kljub temu vsebuje hologram vse informacije, ki so potrebne za spoznavno raziskavo predmeta. Njegovo sliko rekonstruiramo zelo preprosto, če obsevamo hologram z laserjem. Torej se ustvari tridimenzionalna virtualna podoba predmeta, v kateri se izvira perspektiva povsem ohrani, predvsem vtis paralakse med bližnjimi in bolj oddaljenimi predmeti in vti stereoskopske zaradi trirazsežnosti predmetov samih. To pomeni, da je predstava predmeta, kakršno nam nudi rekonstruirani hologram, odvisna od našega zornega kota: čim se premaknemo, se nam predmet predstavi z druge strani. Holografija torej omogoča gledanje «okoli» predmetov.

Holografija je omogočila v zadnjem času tudi tridimenzionalne filme. Govori se pa celo o tridimenzionalni televiziji. Ameriška filmska družba Warner Bros je prva pričela z eksperimentalnim proizvajanjem tridimenzionalnih filmov. Na to družbo sta namreč vezana Emmett Leith in Yuris Upatnieks, ki sta izumitelja sodobne holografije. Slika holografskih filmov je tridimenzionalna, zato je običajno platno nepotrebno, saj ima to le dve razsežnosti. Vtis telesnosti, ki ga daje ta v prostoru vseča upodobitev, je presenetljiv.

Holografija odpira še veliko novih poti, ki so po pomembnosti sorodne ostalim laserskim aplikacijam in so prav tako zanimive in revolucionarne.

Inž. Zarko Uršič

CIRIL GALE

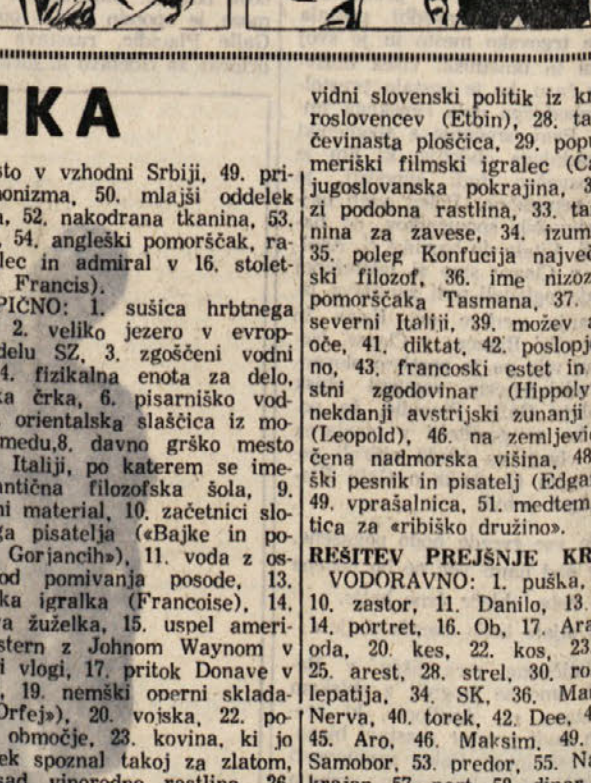
DESPERADO JOAQUIN MURIETTA

VLADIMIR HERCEG

MAJA 1853. LETA JE V GEORGE TOWN PRISPEL MLADI ŠERIF HARRY LOVE...

TAKOJ JE ZAČEL Z DELOM... DOLGO JE NEKAJ DIAL NA LISTE...

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. tovarna perila v Celju, 6. zunanji del ušesa, 11. desni pritok Pade, 12. slikarska dediščina, 14. švedski pisatelj zgodovinskih romanov, 15. mesto v južni Franciji, 16. solmizacijski zlog, 18. znamenje švicarskih ur, 19. del telesa, 20. ime ameriške filmske igralke Margaret, 21. pega, 22. pokrajina v severni Španiji, 23. zlitina za zvonove, 24. začetni avtorja prvega slovenskega romana, 25. množica, 26. že umrli francoski pisatelj (Albert), 27. znameniti španski baročni slikar, 30. nekdanja mera za vino, 31. prvi partijski kralj, 32. mejas, 33. lošč, 34. provansalski pesnik (Frederic, 1830-1912), 36. glavno mesto Grčije, 37. glavno bolgarsko pristanišče v Črnem morju, 38. arabski zrebec, 40. pripadnik davnega germanskega plemena, 41. dolina v Argolidi, kjer stoji znameniti Zevsov tempelj, 42. Zenonova filozofska šola, 44. žensko ime, 45. zadnji egiptovski kralj, 46. angleški romantični pesnik (John), 47. kemični znak za litij.

48. mesto v vzhodni Srbiji, 49. prištaš monizma, 50. mlajši odedek terciara, 52. nakodrana tkanina, 53. iglavce, 54. angleški pomorščak, raziskovalec in admiral v 16. stoletju (Sir Francis).
NAVPIČNO: 1. sušica hrtnega mozga, 2. veliko jezero v evropskem delu SZ, 3. zgoščen vodni hlapi, 4. fizikalna enota za delo, 5. grška črka, 6. pisarniško vodstvo, 7. orientalska slaščica iz moke in medu, 8. davno grško mesto v južni Italiji, po katerem se imenuje antična filozofska šola, 9. gradbeni material, 10. začetni slovenskega pisatelja («Bajke in poezije o Gorjancih»), 11. voda z ostanki od pomivanja posode, 12. francoska igralka (Francoise), 14. škodljiva žuželka, 15. uspel ameriški western z Johnom Waynom na naslovni vlogi, 17. pritok Donave v Avstriji, 19. nemški operni skladatelj («Orfeo»), 20. vojska, 22. pošiljka, 23. kovina, ki jo je človek spoznal takoj za zlato, 25. nasad vinorodne rastline, 26.

vidni slovenski politik iz kroga staroslovenec (Elbin), 28. tanka pločevinasta plošča, 29. popularni ameriški filmski igralec (Cary), 30. jugoslovanska pokrajina, 32. koruzni podobna rastlina, 33. tanka tkanina za zavese, 34. izumirli slon, 35. poleg Konfucija največji kitajski filozof, 36. ime nizozemskega pomorščaka Tasmana, 37. mesto v severni Italiji, 39. možev ali žen oče, 41. diktat, 42. posloje za seno, 43. francoski estlet in umetniški zgodovinar (Hippolyte), 45. nekdanji avstrijski zunanji minister (Leopold), 46. na zemljevidu označena nadmorska višina, 48. ameriški pesnik in pisatelj (Edgar Allan), 49. vprašalnica, 51. medtem, 52. kratica za «rišisko družino».

REŠITE PREJŠNJE KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. puška, 6. stan, 10. zastor, 11. Danilo, 13. bonton, 14. portret, 16. Ob, 17. Aragon, 19. oda, 20. kes, 22. kos, 23. Tokaj, 25. arest, 28. strel, 30. ro, 31. teletipija, 34. SK, 36. Manon, 37. Nerva, 40. terek, 42. Dee, 44. TAM, 45. Aro, 46. Maksim, 48. go, 50. Samobor, 53. predor, 55. Nanos, 56. krajan, 57. nart, 58. dinar.

TONE SVETINA

UKANA

101. DRUGA KNJIGA

Pridušeni krik pred vrati je presekala napetost v sobi. «Partizani, roke krišku», se je zadržal Valjuhn in nekaj čevljev se je namerilo v fante v kotu. Medtem ko sta dva dvignila roke, je tretji zgrabil za puško in ustrelil. Eden od Valjuhnovih je krilnil in se sesedel. Ta hip se je deseter zakadil v Valjuhna, zgrabil za brzostrelko in mu jo sunkovito skušal iztrgati. Ta pa je pritisnil na petelina.

Med oglušujočimi rafale je zaženketalo steklo. Valjuhn je dobil udarec s puškinim kopitom po glavi, da se je prevrnil za vrata. Partizan, ki ga je lopnil, se je pognal v kamro, skočil skozi okno in stekel proti gozdu. Pasji dreser in domači sin sta našla ga na njem, pa ga nista zadela.

V kotu je neigibno ležal mlad fant, ki ga so rafali prešetali. Sredi izbe se je v krčih zvil vodja patrulje. Valjuhnova brzostrelka ga je zadela v trebuh in mu prežagala nogo. Njegovi krikovi so parali z jedkim dimom prepojeni zrak in šli vsem skozi ušesa.

Ob peči je slonel in hropel eden od Valjuhnovih ljudi, prestreljen skozi prsi. Kri se mu je ulila čez ustnice po bradi. Belo je zavil okoli in strel skozi razbito okno v viločasto luč ugašajočega večera.

Valjhuha je puškino kopito le oplazilo. Pobral se je in se omočil, kot bi imel lesene noge, prestopal in razgledoval po okrvavljeni sobi. Curki krvi so obrizgali stene, na podu

so se nabirale luže krvi. Mislil je, da mu bo razneslo glavo. Kriki ranjenega so ga razdražili do besnosti. Široko se je postavil preden in nameril vanj brzostrelko. Pritisnil je. Zelezo je prazno udarilo v zaklep. Preden je zamenjal šaržer, se je ranjeni skušal dvigniti. Srečala sta se z očmi. Pogled umirajočega, prepojen s sovražstvom, mu je omrtvil roke. «Na, streljaj, svinja bela, izdajalska», je zahropel ranjeni in skušal razgaliti prsi.

Tedaj se je pri vratih kamre pojavila bolna mati v dolgi spalni srajci, z razmršenimi lasmi. Grozeče je dvignila roko, s prstom pokazala na Valjuhna in zavrečala: «Bodi prekleto na večne čase!... Cloveški izvržek!... Ti si podobna hudiča, ki je uničil našo hišo! Tisočkrat bodi preklet!... Zapečaj si mi sinove in hčerke!...»

V izbo sta iz kuhinje pritekli dekletki. Majši je zastal korak, starejša pa je stopila k materi in jo skušala odpeljati. Mati pa jo je pahnila od sebe: «Izgini mi izpred oči! S tem ubijalcem vred, ki hoče ubiti ranjenca, namesto da bi ga obvezal.»

V sobo je pridrvel pasji dreser in obstal med vrati kot včasih v kasarni, kadar so razgrajali rekruti. Na ves glas se je hripavo zadel:

«Kaj se dogaja tukaj?» Nihče mu ni odgovoril. Njegov glas se je izgubil v vresčanju žensk in hropenju obeh ranjenih. Werther pa se je hotel po vsi sili uveljaviti.

«Kaj je s tem?» Stopil je k ranjenemu partizanu. «V trebuh je zadet,» mu je pojasnil Valjuhn in dodal, da ga ne bodo mogli vleči s seboj.

Ker sta govorila po nemško, ju niso razumeli. Podoficir je zabil svoj težko nogo z okovanim čevljem in na vso moč brenil ranjenca, slonečega na komolcu, v rebra. Zlomljene kosti so zahreščale, ranjenec pa je obležal brez zavesti.

Mati si je z obema rokama zakrila oči in zavpila: «To so nemški morilci!» Dreser je segel v tok po pištolo, jo nezavestnemu pritisnil

na čelo in ustrelil. Truplo je zgrabil za noge in ga odvelkel skozi odprta vrata v vežo.

Potem je izidnih tudi njihovo ranjenec, se preden sta ga domača hči in Korošec obvezala.

Mater so potisnili v kamro. Zakopala je glavo v blazino in zajokala. Hotela je biti sama. Odpodila je hčer in sina, ki sta jo skušala pomiriti.

Izbo je napolnila zagatna tišina. Valjuhnovi ljudje so odvelki mrtvece, v izbi je ostal Valjuhn sam z mlajšo hčerko. Dekle mu je z mokrimi obkladki lajšalo bolečino na otekli glavi.

«Sedaj pa imamo. Nisem zastoj okleval.» Zagledal se je v temne madeže krvi na podu. Cedalje večji so bili, spreminjali so se v jezera ostudne temne rdeče tekočine, ki jih bo zalila, da bodo potonili v nje.

«Kaj bomo sedaj?» ga je spomnila mlajša hči in se skušala plaho pritisniti k njemu. Včasih mu je bilo njeno mačje pritiskanje všeč. Ko je v zgornji sobi spal z njo, je bila dražljivo prijazna. Zdal pa mu je bila zoprna. Najraje bi jo pahnil stran od sebe. Ni bil zadovoljen, da se mu je vdala brez upiranja, in tudi to mu ni bilo všeč, da je počenjal z njo, kar se mu je zljubilo. Premišljal je, kdo jo je pred njim navadil vsega tega, na kar je včasih celo sam gledal s predsodki.

«Kaj pa zdaj?» je zavrtal strah tudi v njegove možgane. Po logiki vzrokov ne bodo čakali tukaj posledice, ne on ne ti dve njegovi obveščevalki, ki sta bili pomembni samo na tem koncu in ki bosta povsod drugje sebi in drugim v napoto. «Šli bomo takoj, ko postavijo ujetnika na noge in po spravilo mrtve.»

«Kaj bo z materjo?» je zaskrbelo punco. Valjuhn je povsili oči in suho odgovoril: «To je tvoja stvar.»

«Sedaj je naša,» je dejala osuplo. «Partizani bodo prišli.» Valjuhn ni vedel kaj odgovoriti.

V njegov molk je z obrobja gozda odjeknil strel. Steklo je zaženketalo, kroglja je udarila v steno in odkrila omet.

Padla sta na tla. Zunaj je odjeknilo še nekaj strelcev, potem pa sta zaslišala stokanje ranjenega brata, ki so ga privlekli v vežo.

Valjuhnovi so pričeli streljati v gozd, kar je še povečalo zmedo in napetost. Zavedeli so se, da so na ozemlju brigad in da bi bilo najbolje čimprej izginiti.

Prišli so se pripravljati na odhod. Dekletki sta jokale cijazili obleko in hrano ter polnili nahrbtnike. Pasji dreser je obvezal Zadigarjevega fanta, ki mu je kroglja prebila roko tik nad lahtjo in je močno kravrel.

Potem so nastale težave z materjo. Ni se dala preprosti ne hčerkan ne ranjenemu sinu. Ni marala z njimi. Nehala je jokati. Sedela je v postelji, sivi razmršeni lasje so ji viseli čez obraz. Zamaknjeno je gledala v golo, sivo steno kamre, kjer je svoj čas ležal in umrl njen mož in kasneje tudi stari oče. Če je že tako, bo doma umrla tudi ona.

Valjuhn je poklical pasjega dreserja in mu nekaj zasepetal na uho. Ta je priklimal, odšel v vežo, zgrabil ujetnika in ga odvelkel v kuhinjo. Tam ga je zbil na tla in mu zvezal tudi noge. Valjuhn je vstopil in se ga ihtavo lotil:

«Preden gremo, nam boš dal nekaj podatkov. Če bodo uporabljivi, te bomo vzeli s seboj živnega, če ne, te bomo tu zaklali.»

Na razna vprašanja o četi Orlova je jetnik molčal; sklenil je, da ne bo govoril. Njegov molk je Valjuhna razjaril. «Mi se ne utegnemo šaliti s teboj,» se je zadržal in naročil Wertherju, naj napravi nekaj, da bo mož govoril.

Pasji dreser je pokleknil ujetniku na trebuh in mu zamašil usta z umazanim robcem. Iz žepa je vzel vžigalnik, ga prižgal in mu ga primaknil pod brado. Počasi je koga počnela, zavročala, ujetniku so se napele vse žile na vratu in rokah. Zamoljko je hropel. Pot mu je tekel po hčih in se zival s sokrvice ožgane kože.

Ujetnik je odprl usta. «Aha, govoriti hoče,» je ugotovil Valjuhn. Dreser je izvlekel bajonet in mu lesketajočo se končico nastavil na prsi. Pritisnil je le toliko, da je zabodel nekaj

V 15. ETAPI DIRKE «GIRO D'ITALIA»

Bitossi prvi v Ljubljani

LJUBLJANA, 5. — S prednostjo 18 sekund si je Franco Bitossi pribral danes etapno zmago v Ljubljani. Vsa skupina kolesarjev je vozila skupaj do Cola. Tam je pobegnil Bitossi, ki si je priboril pol minute naskoka. Pri Vrhniku so ga skoraj ujeli, toda na ravni cesti do Ljubljane je svojo prednost zopet povečal in je tako zadnji del proge prevozil neostrožen.

Letovica prihoda tekmovalcev v Gorico. Pri spominskem parku je bil prvi Wagtmans, 2. Sgarbozza, 3. Della Torre.

Cez mejo v Ul. sv. Gabrijele pa so vozili v naslednjem vrstnem redu: 1. Vianelli, 2. Basso, 3. Gi-mondi, 4. Michelotto.

V Ljubljani — kot tudi po vseh slovenskih cestah, koder je vozila karavana tekmovalcev — je bil pro-

met vzorno urejevan, na cilju sa-mem pa so organizatorji pripravili več prireditve, s katerimi so krat-kočasili gledalce pred prihodom ko-lesarjev.

Današnji vrstni red na cilju:

1. Franco Bitossi (It.) ki je pri-vozil 203 km dolgo pot od Bi-bioneje do Ljubljane v 5.09'34" s p. h. 38.955 km na uro
2. Patrick Sercu (Bel.) 18' zaost.
3. Domingo Perurena (Sp.)
4. Luigi Sgarbozza (It.)
5. Ole Ritter (Dan.)

Sledila je še skupina nad 30 tekmovalcev v enakem času.

- Skupna lestvica po 15. etapi:
1. Claudio Michelotto (It.) 72.13'33"
 2. Aldo Moser (It.) 2'18" zaostanka
 3. Gosta Pettersson (Sve.) 4'37"
 4. Ugo Colombo (It.) 5'36"
 5. Enrico Paulini (It.) 6'27"
 6. Herman Van Springel (Bel.) 6'38"
 7. Tony Houbrechts (Niz.) 7'25"
 8. Francisco Galdos (Sp.) 8'06"
 9. Marinus Wagtmans (Niz.) 8'34"
 10. Silvano Schiavon (It.) 9'39"

Jutri bodo tekmovalci prevozili etapo od Ljubljane do Trbiča. Iz Ljubljane bodo startali ob 12.50.

Avstrijka Ilona Gausenbauer je na Dunaju skočila v višino 190 cm, kar je le za cm slabše od svetovnega rekorda Romanke Balaséve in je obenem drugi najboljši rezul-tat vseh časov na svetu.

V Zagrebu je Jugoslovanka Vera Nikoličeva pretekla 800 m v 2'02"2 kar je letošnji najboljši rezultat na svetu.

NOGOMET

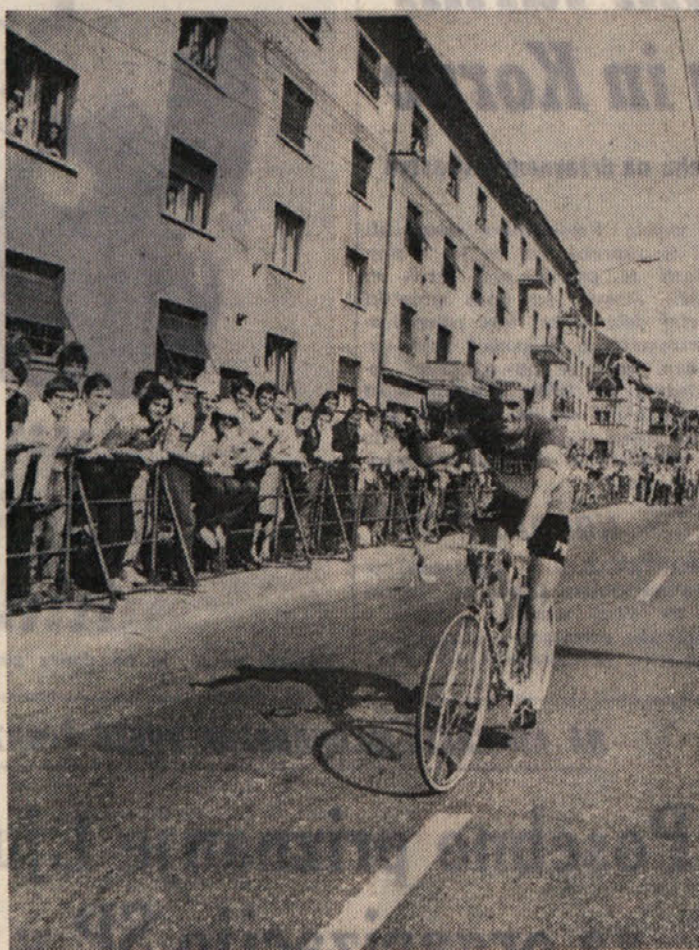
Narajšajniki Brega bodo danes igrali ob 9.15 pri Sv. Sergiju proti S. Sergiju, v četrtak ob 8.30 pa na istem igrišču proti Libertasu.

V tork pa se bo začel turnir Inter S. Saba s tekmo Breg — Li-bertas ob 19.30 v Ul. Flavija.

V narajšajniškem nogometnem prvenstvu je Breg včeraj premagal Fortitudo s 3:0.

OBVESTILO

Športno društvo Breg priredi v nedeljo, 4. julija, tradicionalni poletni izlet v Skofjo Loko, ki bo združen s nogometno tekmo in izseljenjskim piknikom. Cena izleta in vstopnice na zabavišni prostor je 2.500 lir.

Zmagovalec včerajšnje etape «Gira», Franco Bitossi, na cilju v Ljubljani (foto E. Selhaus)

INTERVJU S POLETIVIM TRENERJEM MARIOM VITTO

Na kotalkarski reviji letos mnogo mladih

Športno društvo Polet bo organi-ziralo od 10. do 13. junija v Pro-svetnem domu na Opčinah športno prireditev, ki bo obsegala tekmo-vanja v odbojki in košarki ter ko-talkarsko revijo.

Kotalkarska revija bo na sporedu v četrtak, soboto in nedeljo zvečer, ob 21. uri. Trenerju openskih kotal-karjev Mariu Vitti, ki že tretje leto vodi kotalkarsko sekcijo pri Poletu, smo ob tej priložnosti zastavili ne-kaj vprašanj.

● Lani je kotalkarska revija do-živela velik uspeh, saj ste jo mo-rali večkrat ponoviti. Kaj lahko le-tos pričakujemo od vaših kotalkar-jev?

«Kotalkarska revija je dosegla la-ni odlični uspeh, ampak zaslugu za ta uspeh so imeli predvsem sta-rejši kotalkarji Rosana Škerlavaj in Andrej Kriznič, ki sta pozneje za-rad drugih obveznosti opustila športno aktivnost. Letos bomo imeli isti in morda še večji uspeh z mlajšimi in mislim, da je to dejstvo zelo pozitivno za naše društvo».

● Torej je vaša kotalkarska sku-pina zelo perspektivna, sestavljena iz mladih športnikov. Radi bi ve-deli ali trenirajo z mlajšimi povzro-čajo težave?

«Na mlajše otroke je treba seve-da bolj paziti. Potrebna je tudi več-ja potrpežljivost, ker se težje kon-centrirajo. Kotalkarji morajo naj-prej razumeti posamezne elemen-te in se jih šele nato naučiti s stal-nim in resnim treniranjem. Pri mlaj-ših pa je treba doseči enake rezul-tate samo z večkratnim ponavljan-jem istih elementov, ker jih več-krat ne razumejo».

● Polet se je letos vključil tudi v kotalkarsko federacijo. Ste že kaj tekmovali na uradnih prvenstvih?

«Ne! Kotalkarska federacija bi morala organizirati pokrajinsko pr-venstvo že v maju, vendar je od-padlo, ker ni bilo na razpolago sod-nikov. 4. julija bo deželno prven-stvo, na katerem bodo prvič tekmo-vali tudi naši kotalkarji in sicer v dvojicah Zdenka Hrovatin ter Pavel Sedmak. Upam, da bosta dosegla zadovoljivo uvrstitev».

● S.d. Polet je kot prvo sloven-sko športno društvo v Italiji ustano-vilo kotalkarsko sekcijo. Ste pri tem naleteli na dosti težav?

«Največja težava, ki je še nismo rešili, je pomanjkanje primernega kotalkališča. Do sedaj je sicer za-

Trener Poletovih kotalkarjev Mario Vitta

dostavilo košarkarsko igrišče v Pro-svetnem domu na Opčinah, vendar se naši atleti vedno bolj izpopol-njujejo in postajajo hitrejši, zato nujno potrebujemo večjo ploščo, prekrito s primernim materialom. Naše društvo si še ne more zgra-diti kotalkališča, ker je predrago, vendar upam, da bomo ta problem v nekaj letih rešili».

E. B.

TENIS

Čehoslovak Kodes je na medna-rodnem teniškem turnirju v Pari-žu v polfinalu premagal Jugoslo-vana Franuloviča v treh setih in se bo v finalu pomeril z Romunom Nastasejem.

KOŠARKA

V košarkarski tekmi v Rimu, ki so jo odigrali v počastitev petde-setletnice ustanovitve italijanske košarkarske zveze je italijanska mladinska reprezentanca premaga-la mlado reprezentanco Italije s 54:45.

Med ženskami pa so članice od-pravile mladinke s 65:39.

V Rimu je reprezentanca Evrope premagala Italijo z 96:64.

Ambasador

(Nadaljevanje s 5. strani)

strani slovnične kot so kritičen pregled slovenske literature, usta-lev Bohoričevega črkopisa, ure-ditve deklinacije in spregate in poudarjanje ljudskega jezika. Sla-ba stran te sicer obširne slovni-če pa je ta, da ni pregledna in da v njej Kopitar ni obdelal be-sedotvorja in sintakse. Seveda pa je kot prva znanstvena slovni-ca slovenskega jezika Kopitarjeva slovni-ca velikega pomena za slo-venski jezik. Zda, ko smo dobili faksimilirano izdajo te slovni-ce bo omogočeno, da se bodo vsi ti-sti, ki so jim tovrstna dela pri-srcu, približe spoznala z njo. Omo-gočala pa bo tudi znanstveno ob-delavo tega Kopitarjevega dela, ki pravzaprav doslej še ni bilo naddrobno analizirano. Morda bo prav Trofenikova založba dala s svojimi izdajami razprav (kot so na primer razprave o Bohoričevi slovni-ci) pobudo za to. Omeniti moramo še, da je izdaja Kopitar-jeve slovni-ce izšla v koprodukciji s Cankarjevo založbo.

Kot zadnjo izdajo založbe dr. Rudolf Trofenik naj zabeležimo še prvo knjigo faksimilirane izdaje Valvasorjeve «Slave vojvodine Kranjske». O tej pa bomo poročali posebej.

KULTURNI

POROČEVALEC 7, 8

(Nadaljevanje s 5. strani)

govoru med posameznimi društvi s obeh strani meje, delno pa preko osrednjih prosvetnih zvez, so za Avstrijo na prvem mestu pevski zbori z 11 gostovanji, folklorne skupine s sedmimi nastopi, dramske skupine s šestimi in godbe na pihala s petimi nastopi. V Italiji pa bodo pevski zbori imeli dvajset gos-tovanj, folklorne skupine sedem-najst, dramske skupine in pihalni orkestri sedem, pevski okleti pa šest gostovanj.

Zal iz sestavka ni razvidno, kol-ikokrat bodo zamejske skupine iz Italije in Koroske gostovale v ma-tični Sloveniji, čeprav je rečeno, da temelji največ gostovanj na na-čelu reciprocitete.

PODPORNO DRUŠTVO

DIJASKA MATICA

bo imelo svoj redni občni zbor dne 16. junija 1971 v Gorici v Ul. Malta 2 ob 20. uri.

Odbor

V SREDO, 9. JUNIJA

OB 18. URI

BO V PROSTORIH

NAŠE KNJIGARNE

SREČANJE

s prof.

ALOJZOM REBULO

Pisatelja in njegovo

najnovejšo literarno delo

Gorje

zelenemu drevesu

bo predstavil pesnik

MIROSLAV KOŠUTA,

nakar bo avtor odgovarjal

na vprašanja

in podpisoval

Tržaška knjigarna

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792

Trst — Ul. sv. Frančiška 20,

tel. 61-792